

Severní Korea

Obzvláště nyní je severní Korea velmi diskutovanou zemí po celém světě, a to hlavně díky překvapivě vyvíjejících se vztahů s USA a sousedy, Jižní Koreou. Jak každý ví, tak v KLDK vládne tvrdý totalitní režim, který až do nynějšího roku s okolními státy moc nekomunikoval, naopak některé chvíle byli velmi napjaté.

V mé seminární práci se tedy budu zabývat mezinárodními vztahy KLDK, jak se postupně vyvíjeli, a to zejména ve vztahu k USA a Jižní Koreji. Zároveň se pokusím stručně nastínit historii Severní Koreje, a popsat její jadernou politiku. Právě jaderný program KLDK je důvod, proč bychom se této země mohli obávat.

1. Vznik KLDK

Abychom pochopili dnešní souvislosti a mohli se hlouběji zabývat mezinárodními vztahy KLDK, je jistě nutné, abychom znali alespoň základně její historii a vznik.

Do 2. světové války byl korejský poloostrov kolonií Japonska, které bylo ve válce na straně poražených. Byla poté tedy Korea rozdělena vítěznými státy na dvě části.

9.9.1948 byla vyhlášena KLDK prezidentem Kim-Ir-senem. Kvůli zvyšovanému napětí mezi oběma státy propukla v padesátých letech Korejská válka (1950-1953), během které se vítězné strany často střídali a situace byla velmi proměnlivá. Na straně KLDK stála Čína a SSSR, s Jižní Koreou bojovali USA a OSN. Za výsledek měla tato válka obrovské množství obětí. Zajímavé také je, že až do nynějšího roku nebyla nikdy podepsána mírová smlouva, tedy obě země byli prakticky po dlouhá léta ve válečném stavu. Po konci této války se tedy na hranicích vytvořilo demilitarizované střežené pásmo, o kterém se říká, že je nejstřeženější hranice světa.¹

1.1. Vůdcové KLDK

Za posledních padesát let vládli v Severní Koreji pouze tři osoby. Nejstarší z nich Kim – Irsen (1948-1994), byl také mimo jiné jako jediný po jeho smrti jmenován věčným prezidentem. Tímto titulem dále nemůže být nikdo jiný jmenován, proto další osoby v čele

¹ Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/korea-konflikt-kldr/r~i:wiki:1103/>

státu jsou pouze vůdcové. V KLDŘ má tedy Irsen vybudovaný velmi silný kult osobnosti. Po jeho smrti nastoupil jeho syn Kim – Čong-il, který v roce 2011 umírá a jeho místo přebírá jeho nejmladší syn Kim-Čong-un.²

2. KLDŘ x Jižní Korea

První setkání obou zemí na nejvyšší úrovni proběhlo od rozdělení poloostrova až v roce 1990. Rok poté byla podepsána smlouva o vzájemném neútočení. A za pár let začalo jednání o mírové smlouvě, která doposud nebyla ještě podepsána. V roce 2000 pak přichází zlom, kdy je podepsáno komuniké o usmíření a případném znovusjednocení. Ačkoliv to už potom vypadá nadějně, za tři roky KLDŘ mění názor a ruší dohodu o bezjaderné zóně na Korejském poloostrově. V roce 2005 přitvrzuje a přiznává, že vlastní jaderné zbraně. Situace se dlouho nelepší, naopak v roce 2009 KLDŘ ruší veškeré vojenské a politické smlouvy uzavřené s Jižní Koreou.³

Napětí vrcholí v roce 2010, a to Severokorejským útokem na Jihokorejský ostrov.⁴ KLDŘ pokračuje touto agresivní rétorikou až do roku 2013, kdy vypovídá všechny dohody a vzájemném neútočení.

Náhly obrat nastává v dubnu 2018, kdy se Kim- Čong-un setkává s Jihokorejským prezidentem Mun-Če-inem a Severokorejský vůdce oznamuje, že zastavuje jaderné a raketové testy. Zároveň se Korejské státy dohodly, že budou pracovat na úplném odstranění jaderných zbraní z poloostrova a budou usilovat, aby mohla být podepsána mírová dohoda.⁵

V září tohoto roku se uskutečnil další summit obou Korejských států, kde se představitelé dohodly na následujícím: odminování společné hranice, kandidatura na pořádání OH 2032, obnova vojenské horké linky. Za cíl si kladou změnu Korejského poloostrova na zemi bez jaderných hrozeb a zbraní.

3. Jaderný program KLDŘ

Ačkolí se o vlastnictví jaderných zbraní Severní Koreou pouze dlouho diskutovalo, oficiálně to KLDŘ přiznává v roce 2005. Od té doby se také mezinárodní situace výrazně

² Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_p%C5%99edstavitel%C5%AF_Severn%C3%AD_Koreje

³ Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1406292-hlavni-mezniky-ve-vztazich-kldr-a-jizni-koreje>

⁴ Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/kldr-zautocila-na-jihokorejsky-ostrov-strely-zabijely-a-nicily-pwl-/zahranicni.aspx?c=A101123_074106_zahranicni_cen

⁵ Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kim-trump-kldr-usa-summit-singapur-korea/r~911d6ac264a311e892700cc47ab5f122/>

zhoršuje a vyhrcojuje. Vlastnictví jaderných zbraní Kim-Čong-il odůvodňuje zájmem o vlastní bezpečnost.⁶

Do dnešní doby proběhlo v KLDR celkem šest ověřených jaderných testů (2006,2009,2013,2016 – 2x, 2017), což samozřejmě vyvolalo okamžité reakce ostatních států a OSN. Na KLDR byly uvaleny pro ně docela nepříjemné sankce. To se samozřejmě KLDR nelíbilo, protože na dovozu některých surovin z jiných zemí jsou závislé. Když KLDR vypověděla všechny mírové dohody s jižní Koreou v roce 2013, byla to právě reakce na tyto sankce. Zároveň KLDR pohrozila totální válkou.⁷

4. KLDR x USA

Diplomatické snahy o zlepšení politické situace na korejském poloostrově probíhali v historii i ze strany USA, avšak doposud se žádný prezident USA nesetkal se severokorejskou hlavou státu osobně. Například prezident Bush obvinil Severní Koreu z mezinárodního terorismu a podpory jaderných zbraní a zařadil KLDR na osu zla. Situace mezi těmito zeměmi se měnila různě v závislosti na politice prezidenta, který zrovna v USA úřadoval a také na výši sankcí vůči KLDR.

Nyní bych se ráda zaměřila převážně na uplynulé poslední dva roky, kdy hlavou Spojených států je Donald Trump a kdy se udály nejdůležitější a nejzásadnější změny.

Už od své prezidentské kampaně v roce 2016 a pak i po nástupu do Bílého domu praktikoval Donald Trump metodu cukru a biče, když střídal otevřenost k diplomatickým rozhovorům s ekonomickým nátlakem v podobě tvrdých sankcí a s hrozbami vojenskou silou.

Kim-Čong-un na to odpovídal ostrými výroky a napětí eskalovalo, když v červenci odpálil balistickou střelu a v září provedl dosud nejsilnější jaderný test. Obě hlavy se po dva roky prostřednictvím médií předháněli silnými výroky, ve kterých jeden druhému hrozili a ukazovali své možnosti.

Letos v březnu ale přišlo obrovské překvapení, patrně především pod dopadem sankcí Kim Čong-un avizuje možnou cestu diplomacie, a to hned na té nejvyšší úrovni. Nabídl Donaldu Trumpovi osobní jednání. A Donald Trump tuto výzvu bez dlouhého přemýšlení a konzultací se svým bezpečnostním týmem přijal.⁸

⁶ Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/mun-ce-ina-na-letisti-v-pchjongjangu-vital-kim-i-dav-severok/r~d17535e6bb0111e89f96ac1f6b220ee8/>

⁷ Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/mun-ce-ina-na-letisti-v-pchjongjangu-vital-kim-i-dav-severok/r~d17535e6bb0111e89f96ac1f6b220ee8/>

⁸ Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kim-trump-kl-dr-usa-summit-singapur-korea/r~911d6ac264a311e892700cc47ab5f122/>

5. Klíčový rok 2018

Když si znova promítneme, co se vše do tohoto roku přihodilo, nikdo by jistě neřekl, že přijde doba „usmíření“. Tento rok ale lze nazvat zlomovým rokem, protože Kim-Čong-un projevuje velký zájem na tom, aby se situace uklidnila, tedy alespoň v médiích to tak vypadá. Nejenže se KLDR usmířila s Jižní Koreou, jak jsem už psala, ale také proběhl velkolepý summit dvou představitelů zemí, kteří nešetřili před tím výhružkami vůči sobě.

12.6. se uskutečnil summit v Singapuru, kde se spolu setkali Donald Trump a Kim-Čong-un. Bylo to poprvé v historii, kdy se hlava USA setkala se Severokorejským vůdcem.

V Singapuru tedy proběhlo všemi sledované setkání a poté od obou státníků bylo vydáno prohlášení, k čemu společně dospěli:

- Spojené státy a KLDR se zavazují k navázání nových vztahů mezi USA a KLDR, a to v souladu s touhou lidu obou zemí po míru a blahobytu.
- Spojené státy a KLDR spojí síly k vybudování trvalého a stabilního mírového režimu na Korejském poloostrově.
- KLDR tímto potvrzuje Pchanmundžomskou deklaraci z 27. dubna 2018 a svůj závazek usilovat o úplnou denuklearizaci Korejského poloostrova.
- Spojené státy a KLDR se zavazují k vyzvednutí ostatků válečných vězňů, včetně okamžité repatriace těch, kteří již byli identifikováni.⁹

Ačkoli jejich setkání vypadalo velmi efektivně a působivě, mělo a má řadu kritiků. Mnozí říkají, že to je velmi vágní a nekonkrétní dohoda, která neudává žádný časový rámec a neuvádí žádná konkrétní opatření k dosažení cíle. Dále se kritizuje to, že Kim neudělal žádný jasný ústupek, a proto dohoda nepřináší nic nového. A největší kritiku získal fakt, že se vůbec Trump s Kimem sešel a jednal s ním jako rovný s rovným, čímž posílil akorát jeho pozici.

A co se děje právě teď? Jednání o jaderném programu Severní Koreje stojí na mrtvém bodě, přesto se ale plánuje další setkání Donalda Trumpa a Kim-Čong-una, to mělo původně proběhnout už v říjnu, ale kvůli volbám v USA bylo odloženo na neurčito. Také jde vidět, že opravdu Kim-Čong-un si svou pozici v KLDR podstatně posílil, právě těmito zahraničními cestami, které v tomto roce podnikl. To usuzují z poslední informace, kterou média letos o KLDR přinesli, že Kim má první portrét, který doteď údaj vůbec neměl. Nyní

⁹ Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/summit-kim-trump-singapur-deklarace-prohlaseni-preklad-plne-zneni_1806121300_mls

ho lidé více uctívají a opět se tam buduje jakýsi kult osobnosti, což je ostatně pro tuto zemi velmi charakteristické.

Jak to bude dál, jestli se má lidstvo KLDR obávat je otázka, na kterou momentálně je velmi těžké odpovědět. Z těch faktů a událostí, které jsem popsala v mé seminární práci lze vyvodit, že KLDR každopádně mění strategii a snaží se alespoň na oko spolupracovat. Jak moc na oko to je a co doopravdy za těmito gesty stojí se ale podle mého názoru dozvíme. Myslím si, že vzhledem k politické situaci v KLDR je zcela nemožné s ní spolupracovat a myslet si, že se ze Severní Koreje stane mírumilovná země.

6. Zdroje

Korejský konflikt [online]. 2013 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/korea-konflikt-kldr/r~i:wiki:1103/>

Seznam představitelů Severní Koreje. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_p%C5%99edstavitel%C5%AF_Severn%C3%AD_Koreje

Hlavní mezníky ve vztazích KLDR a Jižní Koreje. *Ct24.ceskatelevize.cz* [online]. [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1406292-hlavni-mezniky-ve-vztazich-kldr-a-jizni-koreje>

KLDR zaútočila na jihokorejský ostrov, střely zabíjely a ničily. *Idnes.cz* [online]. 2010 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/kldr-zautocila-na-jihokorejsky-ostrov-strely-zabijely-a-nicily-pwl-/zahranicni.aspx?c=A101123_074106_zahranicni_cen

Grafika: Severokorejci už dostřelí i na Česko. Hrozí opravdu Kimův jaderný útok?. *Aktualne.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/mun-ce-ina-na-letisti-v-pchjongjangu-vital-kim-i-dav-severok/r~d17535e6bb0111e89f96ac1f6b220ee8/>

Korejský summit začal. Kim s Munem jedná o jaderném odzbrojení poloostrova. *Aktualne.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/mun-ce-ina-na-letisti-v-pchjongjangu-vital-kim-i-dav-severok/r~d17535e6bb0111e89f96ac1f6b220ee8/>

Vysoká hra o Koreu: Trump s Kimem přepíšou historii. Vše o "raketákoví" i plánech USA. *Aktualne.cz*[online]. 2018 [cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kim-trump-kldr-usa-summit-singapur-korea/r~911d6ac264a311e892700cc47ab5f122/>

Prezident Trump a předseda Kim se zavázali, že...‘ Přečtěte si ‚bezzubou‘ deklaraci ze Singapuru. *Irozhlas.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-11-16]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/summit-kim-trump-singapur-deklarace-prohlaseni-preklad-plne-zneni_1806121300_mls